

# Вълшебният кладенец



## ЧОВЕКЪТ ОТ ШИРАЗ Кашмирски приказки

Двуетична библиотека

2009

# ЧОВЕКЪТ ОТ ШИРАЗ КАШМИРСКИ ПРИКАЗКИ

Превод: Лина Бакалова

[chitanka.info](http://chitanka.info)

## ДЕЦАТА НА КОЗАТА

Веднъж един брамин накарал жена си да се закълне, че няма да хапва нищо в негово отсъствие, в противен случай ще се превърне в коза. В отговор жена му го зарекла да не яде нищо без нея, иначе ще стане на тигър. Минало много време и никой от тях не нарушил клетвата си, докато един ден жената на брамина, както хранела децата, си взела малко от храната да я опита на вкус, а мъжът ѝ не бил там. В същия миг тя се превърнала в коза.

Когато браминът си дошъл и видял козата да тича из къщата, бил силно опечален, защото знаел, че това не е никой друг, а собствената му любима жена. Той вързал козата в двора на къщата и предано се грижел за нея.

След няколко години той се оженил повторно, но новата му жена не била добра към децата. Тя веднага ги намразила, отнасяла се зле с тях и им давала съвсем малко храна. Тяхната майка, козата, като чувала жалбите им и ги гледала как слабеят, повикала тайно при себе си едно от децата и му заръчала да каже на другите: всеки път, когато са много гладни, да удрят по рогата ѝ с една пръчка и оттам ще падне храна за тях. Те започнали да правят така и вместо да стават по-слаби и немощни, както очаквала мащехата им, ставали все по-силни и здрави. Тя се чудела, като ги виждала как напълняват и се поправят, при все че ги хранела толкова оскъдно.

След известно време на тази зла жена ѝ се родила едноока дъщеря. Тя безумно обичала момичето и не жалела грижи и средства, за да му осигури всичко, от което смятала, че то се нуждае. Един ден, когато момичето било вече пораснало достатъчно, че да може да ходи и говори, майка му го пратила да играе с другите деца и му заръчала да ги наблюдава и разбере как и откъде намират храна. Момичето обещало, че ще изпълни това, а после през целия ден не се отделило от тях и видяло всичко, което се случило.

Като чула, че козата снабдява с храна нейните завареници, жената много се ядосала и решила час по-скоро да убие животното. Тя

се престорила на много болна и изпратила да повикат хекимина, като го подкупила да ѝ предпише козе месо за лек. Браминът бил много загрижен за здравето на жена си и, макар и да му било тежко, че трябва да заколи козата (а бил принуден да я заколи, защото нямал пари да купи друга), все пак не се възпротивил, щом това наистина щяло да я излекува. Но дечицата били много наскърбени от тази новина и отишли разплакани при майка си, козата, и всичко ѝ разказали.

— Не плачете, милички — казала тя. — За мен е много по-добре да умра, отколкото да водя такъв живот. Не плачете. Аз не се безпокоя за вас. Прехраната ви ще бъде осигурена, ако се придържате към указанията ми. Постарайте се да съберете костите ми и ги заровете всичките заедно на някое скрито място, и всеки път, когато много огладнеете, идете на това място и поискайте храна. Тогава ще получите храна.

Бедната коза дала този съвет тъкмо навреме. Едва изрекла тези думи и децата си заминали, дошъл касапинът с един нож и я заклал. Тялото ѝ било нарязано на късове и сварено и мащехата изяла месото, а завареничетата получили костите. Те направили с тях както им било заръчано и винаги имали храна редовно и в изобилие.

Известно време след смъртта на козата, една сутрин, на една от заварените дъщери, както си миела лицето на потока, който струял край къщата, украшението ѝ за нос се откопчало и паднало във водата. Случило се така, че една риба го видяла и го глътнала, а тази риба била уловена от един човек и продадена на царския готвач за вечерята на негово величество. Голямо било изумлението на готвача, когато разпорил рибата да я почисти и намерил украшението. Той го занесъл на царя, който бил толкова заинтригуван, че изпратил възвание до всички градове и села в царството: ако някой е загубил украшение за нос, трябвало да го уведоми.

След няколко дни братът на момичето съобщил на царя, че украшението за нос принадлежи на сестра му, която го е изгубила един ден, докато си миела лицето на реката. Царят заповядал момичето да се яви пред него и бил така за пленен от хубавото ѝ лице и добро държание, че се оженил за нея, като щедро се погрижил и за издръжката на нейното семейство.

## НЕБЛАГОДАРНИТЕ СИНОВЕ

Един много богат стар човек, мислейки, че е на прага на смъртта, изпратил да повикат синовете му и разделил имуществото си между тях. Обаче той умрял няколко години след това и злочести били повечето от тези години. Освен тежобите на възрастта, старецът трябвало да понася много тормоз и жестокости от синовете си. Те се оказали жалки себични неблагодарници.

Преди те се надпреварвали помежду си да угаждат на баща си, с надеждата да получат повече пари, но сега, след като се сдобили с бащиното си наследство, вече не ги интересувало кога ще ги напусне той — дори, колкото по-скоро, толкова по-добре, защото им създавал само излишни грижи и разходи. Това, разбира се, наскърбявало много стария човек.

Един ден той срещнал свой приятел и му доверил всичките си неприятности. Приятелят взел присърце неволите му и обещал да помисли и да му се обади скоро, за да му каже какво да прави. И наистина, след няколко дни той посетил стареца и поставил пред него четири торби, пълни с пясък и камъни.

— Слушай сега, приятелю — казал той. — Твоите синове ще научат за днешното ми посещение тук и ще те попитат за причината. Ти трябва да се престориш, че съм идвал да уредя един отдавнашен дълг с тебе и че ти си бил с няколко хиляди рупии по-богат, отколкото си мислел. Пази тези торби при себе си и в никакъв случай не допускай синовете си до тях, докато си жив. Не след дълго ще усетиш промяна в отношението им към тебе. Сбогом. Аз ще дойда скоро пак да видя как си.

Когато младежите научили, че баща им има още пари, те станали грижливи и внимателни към него, както никога преди. И това продължило така до деня на неговата смърт, когато те нетърпеливо отворили торбите, ала намерили в тях само пясък и камъни!

## ПАРИ ПРИ ПАРИ ОТИВАТ

Има една поговорка в град Шринагар: „Рупиите идват при рупии“, която отговаря на английската „Парите правят пари“.

Веднъж един глупав селянин чул тази поговорка и, като я разбрал буквално, отишъл до един сарафски дюкян, където видял две-три купчини сребърни и медни монети и пъхнал една рупия в една пролука в стената, като казал:

— Идвайте, идвайте, рупии, при моята рупия.

Във вълнението си неразумният човек мушнал рупията толкова навътре, че тя се търкулнала долу в дюкяна и била сметната за една от монетите на сарафина, след което той си поплакал, пък се прибрал вкъщи.

След известно време той срещнал човека, от когото чул поговорката и му разказал как се е убедил, че поговорката не е вярна.

— Съвсем не — отвърнал другият. — Правилно съм ти казал. Твоята рупия е отишла при рупиите на сарафина. Те са били по-силните, тъй като са били повече.

## ПРОДАВАЧЪТ НА ПАМУК

През един октомврийски ден един човек от село дошъл в града да продава своя памук. Това било първото му идване в града. Както вървял през пазара, направило му впечатление как златарите час по час пъхат златни украшения в огъня и после веднага ги продават. Той си казал:

— Тук трябва да има някакъв трик. И аз ще направя така. Защо да обикалям из целия пазар да продавам памука, като мога така да си докарам купувачи?

И той влязъл в дюкяна на един ковач, хвърлил кошницата си с памук в пещта и зачакал. То се знае, от памука и помен не останал.

## СЕЛЯНИНЪТ С ПИТКИТЕ

Един селянин тръгнал една заран по своята си работа с десет чапати, вързани в бохча, които били дажбата му за целия ден. Не се бил отдалечил много от къщи, когато усетил, че е много гладен, и поседнал да хапне. Една, две, три, четири чапати изчезнали, но той не се заситил. Четири, пет, шест, седем, осем чапати били изядени, а той все още бил гладен. Все пак той станал и продължил нататък.

— Какво да правя? — мислел си той. — Не бива да изяждам всичките чапати, преди още да съм почнал работа. Ако го сторя, какво ще ям до края на деня? И все пак стомахът ми е празен.

Тези доводи обаче не помогнали. Гладът надделял пред аргументите и селянинът седнал отново, та довършил и последните две чапати, и едва тогава се почувствал сит.

— Уви! — възкликнал той — какъв глупак излязох, че не изядох най-напред последните две чапати! Тогава щяха да ми останат осем в бохчата за до края на деня. А сега цял ден ще трябва да гладувам.



## ХУМА, ПТИЦАТА НА ЩАСТИЕТО

Имало някога един бедняк, който припечелвал по няколко медни монети, като сечал и продавал дърва. С голяма мъка той едва успявал да изхрани себе си, жена си и седемте си дъщери. Устата му никога не била вкусвала месо, краката му не познавали обувки и само една дрипа покривала гърба му.

Един ден, когато не се чувствал много добре, той полегнал под едно дърво да си почине. Случило се така, че точно по това време оттам прелетяла Хума, Птицата на щастие и като видяла колко е беден и болен този човек, съжалила се над него. Тя се спуснала долу и оставила едно златно яйце до вързопа му с дърва. Скоро след това дърварят се събудил и като видял яйцето, взел го и го увил в пояса си. После нарамил дървата и отишъл при дюкянджията, който обикновено му ги купувал. Продал му и яйцето, почти без пари. Човекът не знаел, че това яйце е необикновено, но дюкянджията знаел и му казал да отиде и хване птицата, която го е снесла, а той ще го възнагради с една рупия.

Човекът обещал и на другия ден отишъл в джунглата както обикновено да приготви товара си с дърва. На връщане седнал да си почине под дървото, където бил намерил яйцето и се престорил на заспал. Птицата Хума дошла отново и като видяла, че той е все така беден и измъчен като преди, помислила, че не е намерил яйцето и затова отишла и оставила друго яйце близо до него, на такова място, че със сигурност да го забележи, при което дърварят я хванал и начаса скочил на крака да я носи на дюкянджията.

— Ах! Какво смяташ да правиш с мен? Не ме убивай. Пусни ме, не отнемай свободата ми! — извикала птицата. — Няма да съжеляваш за това. Отскубни едно от перата ми, нагрей го и тутакси ще се озовеш в моята страна Кох-и-Каф, където родителите ми ще те възнаградят. Те ще ти дадат една бисерна огърлица, цената на която никой цар на земята не би могъл да плати.

Но простият беден дървар не се вслушал в молбите на птицата. Умът му бил прекалено зает с мисълта за рупията, която знаел със сигурност, че ще получи, и затова вързал птицата в наметката си и хукнал към дюкяна на търговеца толкова бързо, колкото му позволявал товарът. Ала, уви, докато стигне, птицата се задушила и умряла.

— Какво ще правя сега? — помислил си дърварят. — Дюкянджията няма да ми даде една рупия за умряла птица. Аха, сетих се! Ще нагрея едно от перата ѝ. Сигурно за тази работа е все едно дали птицата е жива, или мъртва.

Така и направил, и незабавно се намерил в Кох-и-Каф, където потърсил родителите на птицата и им разказал всичко, което се било случило. О, как плакали родителите и другите птици, като видели трупа на своята любима родственица!

Привлечена от шума, една непозната птица, която случайно минавала в момента, влязла и попитала какво се е случило. Тази птица носела в човката си къс трева, с която можела да съживява мъртвите.

— Защо плачете? — запитала тя опечалената компания.

— Защото нашата родственица е мъртва. Никога вече не ще чуем гласа ѝ — отвърнали те.

— Не плачете — казала непознатата птица. — Вашата родственица пак ще оживее.

При тези думи тя пхнала късчето трева в човката на мъртвата и тя оживяла. Когато птицата Хума отворила очи и видяла дърваря, сурово го упрекнала заради неговото вероломство и безсърдечие.

— Аз можех да те направя щастлив и могъщ — казала тя, — а сега се връщай при товара си с дърва и мизерния си дом.

И беднякът се намерил отново в джунглата, застанал до товара дърва, който бил приготвил, преди да бъде отнесен в Кох-и-Каф. Той продал дървата и после с натезало сърце поел към дома си, при жената и дъщерите си.

Той никога повече не видял птицата Хума.

## ЧОВЕКЪТ ОТ ШИРАЗ

Преди много години един ширазец посетил Кашмир и се обадил на свой стар приятел, при когото погостувал три дни. Приятелят му, който много се гордеел с гостоприемството си, устроил голямо угощение за своя гост. По време на гощавката той естествено очаквал гостът да изрази одобрението си и ширазецът, виждайки, че от него се очаква да каже нещо похвално, след известно време отбелязал, че вечерята е добра, много добра, но изобщо не може да се сравни с угощенията, давани в неговата страна. Последвали други разговори и после гостите се разотишли.

Домакинът обаче бил така разочарован от ниската оценка на вечерята от ширазкия му приятел, че не могъл да заспи. През цялата нощ се мъчел да овладее чувствата си и правел планове за още по-голямо и пищно угощение на другия ден. Много преди да се развидели той станал и извикал готвача, като му поръчал такова меню и му обяснил всичко така подробно, та гостът му поне да може да каже, че вечерята е била равностойна на угощенията, давани в неговата страна. Ако вечерята има успех, той обещал да даде на готвача десет рупии бакшиш. Но вечерята нямала успех. Всичките разходи и приготовления отново били напразни. Казано му било, че угощението не е така добро, както онези в Шираз. И че вината съвсем не е у готвача. Напротив, никоя гощавка не би могла да бъде приготвена и поднесена по-добре.

Кашмирецът обаче предположил, че готвачът му не е така способен, както го мислел, и наел друг на негово място, комуто заповядал да приготви още по-богато ядене за следващия ден, и обещал на човека двайсет рупии, ако вечерята бъде напълно одобрена от госта. Ала и този път отговорът бил същият:

— Скъпи приятелю, твоите гощавки не могат да се мерят с тези, които се сервират в моята страна.

Минали няколко години и кашмирецът, който също като своя гост доста пътувал, се озовал в града на ширазеца, където потърсил

къщата на стария си приятел и му се обадил. Бил посрещнат много сърдечно, поканили го да остане три дни и той приел. След като се измили и преоблекли, кашмирецът седнал да изпуши лулата на приятелството и мира, докато стане готова вечерята. Той зачакал с голямо нетърпение и любопитство да види що за вечеря ще бъде това.

— Сега ще разбера — мислел си той — с какво ширазките угощения са по-добри от нашите.

Най-после вечерята била сервирана. Представете си разочарованието и изненадата на кашмиреца, когато видял само един голям поднос с варен ориз, сложен пред него, с пръснати тук-там парченца зеленчуци. Отначало помислил, че сънува, и потъркал очи, за да се увери, че е буден. Ала пред него си стоял все същият поднос с ориз и зеленчуци. Отново разтъркал очи, изпукал с пръсти, протегнал нозе. Там, както преди, бил същият поднос. Нямало никакво съмнение в това. Този ориз със зеленчуци бил единственото, което домакинът му бил приготвил за днешната вечеря. Може би това скромно посрещане се дължало на късния час на посещението му и на другия ден щяло да има по-богата вечеря. Дошъл следващият ден, а и третият ден, и все същата храна била поднесена. По време на последното ядене кашмирецът не могъл да се сдържи и попитал по каква причина приятелят му смята, че кашмирските угощения са по-лоши от ширазките. Домакинът отвърнал:

— Виж сега, ние тук в Шираз сме съвсем обикновени хора. Ние те посрещаме в нашата страна с проста храна. Ти виждаш какви сме. Ти вечеря с нас. Вчера, днес и винаги, това е нашият начин на живот. А угощението, което ти устрои в чест на моето идване (за което ти благодаря), беше специално, само за един ден. Хората не могат да живеят вечно по този начин, защото джобът на домакина скоро ще се изпразни, а и стомахът на госта ще пострада, и резултатът и за двамата ще бъде крайно неприятен. Това е причината за моите забележки и съм сигурен, че ще осъзнаеш истината в тях.



Източник: <http://bglibrary.net>

Превод от английски език: Лина Бакалова, 30.08.2009

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.